

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОСТИТУЦІЇ ЯК ФОНОВОГО ДЛЯ ЗЛОЧИННОСТІ ЯВИЩА

Назаренко Д.О., к.ю.н., доцент

Харківський національний університет внутрішніх справ

Стаття присвячена аналізу сучасного стану проституції як фонового для злочинності явища. Через систему прямих та опосередкованих показників здійснюється характеристика її рівня, динаміки, структури, географії, осіб, які займаються проституцією. Обґрунтовується наявність її високого зареєстрованого та латентного рівнів, несприятливої динаміки та ускладненої структури. Проводиться типологія осіб, які займаються проституцією залежно від соціально-демографічних, соціально-рольових та суто кримінологічних критеріїв.

Ключові слова: проституція, фонове для злочинності явище, рівень, динаміка, структура, географія, типологія.

Назаренко Д.А. / КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПРОСТИТУЦИИ КАК ФОНОВОГО ДЛЯ ПРЕСТУПНОСТИ ЯВЛЕНИЯ / Факультет права и массовых коммуникаций Харьковского национального университета внутренних дел, Украина

Статья посвящена анализу современного состояния проституции как фонового для преступности явления. Через систему прямых и косвенных показателей осуществляется характеристика её уровня, динамики, структуры, географии, лиц, которые занимаются проституцией. Обосновывается наличие её высокого зарегистрированного и латентного уровней, неблагоприятной динамики и усложненной структуры. Проводится типология лиц, которые занимаются проституцией в зависимости от социально-демографических, социально-ролевых и сугубо криминалогических критериев.

Ключевые слова: проституция, фоновое для преступности явление, уровень, динамика, структура, география, типология.

Nazarenko D.O. / CRIMINOLOGICAL ANALYSIS OF PROSTITUTION AS A BACKGROUND PHENOMENON FOR THE CRIME / Faculty of Law and Mass Communications of Kharkiv National University of Internal Affairs, Ukraine

This article is devoted to the analysis of the current state of prostitution as a background phenomenon for the crime. Characteristics of its level, dynamics, structure, geography, persons engaged in prostitution are realized through a system of direct and indirect indicators. Comparative analysis of the number of committed offenses related to prostitution and the number of people who are registered for committing such offenses demonstrates a steady tendency for the growth of the number of specified persons. Thus, if increasing number of the registered contingent is correlated with the number of relevant administrative offenses with a value close to 0,5% in 2004, then in 2012 it reached a value of 0,8%, indicating that the number of people who first brought to administrative liability has increased. There is a real growth of persons who first are involved in prostitution and earlier have not been brought to administrative liability. Thus, if the number of such persons was less than 15% in 2002, then their share out of the total registered contingent increased to 75% by the end of 2012. High concerns of correlation of quantitative indicators of misdemeanors on prostitution with those crimes related to prostitution are registered. Their highest intensity of reproduction is observed in Kyiv, Zaporizhia and Ternopil regions and in Autonomous Republic of Crimea. Special attention is paid to the high-level of prostitution's latency.

Additional arguments in favor of existing typology in criminology of persons engaged in prostitution, distinguishing so called "whores", "elites", "on call prostitutes" and "prostitutes working with foreigners", are adduced. A new type of specified persons – «independent sex-escort» is suggested to use in the scientific papers and law-enforcement agencies' activity. The activity of this type of persons is specified only on providing outside chargeable sexual services for foreigners while weekends or holidays.

The phenomenon of male prostitution is researched. Marginal type and soldiers of special service are distinguished besides already stated ones within the typology of this phenomenon.

Key words: prostitution, background phenomenon for the crime, level, dynamics, structure, geography, typology.

Проституція, будучи незмінним супутником людської цивілізації, є індикатором суспільного неблагополуччя. Незважаючи на наявність розбіжностей у розумінні етичної природи проституції, слід все ж зазначити, що аболіціоністські тенденції у формуванні підходів до визначення її законодавчих ознак не знаходять свого одноголосного підтримання ані у світовому, ані в європейському масштабі. Зокрема, більшість громадян України схильні вважати її явищем асоціальним. Віднесення ж проституції в національному законодавстві до категорії адміністративних правопорушень спрямоване виключно на позначення моральної позиції держави – суб'єкта публічної влади, який, втім, втручається до сфери приватності. Але такий крок є виправданим і жодним чином не означає тоталітаризації соціального управління чи збереження атавізму минулих політико-світоглядних орієнтацій.

Втім, негативна правова оцінка проституції зумовлена не лише потребою у формуванні чітких орієнтирів у справі збереження духовності, а й забезпечення по можливості якомога повної моніторингової системи опосередкованих соціально-демографічних, правових, кримінологічних показників криміналізації суспільства за окремими параметрами, пов'язаними з функціонуванням секс-індустрії. Отже, залучення проституції до орбіти кримінологічно значущих явищ диктує необхідність створення достатньо повної та сучасної її інформаційної моделі.

Кримінологічні аспекти існування та відтворення про-

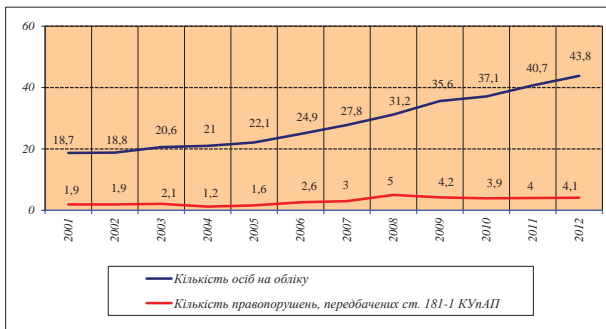
ституції досліджувались у працях Ю. В. Александрова, Ю. М. Антоняна, О. М. Бандурки, Я. І. Гілінського, В. В. Голіни, І. П. Голосніченка, К. К. Горяїнова, О. М. Джужі, Є. В. Додіна, В. М. Куца, В. О. Морозової, В. І. Олефіра, О. І. Остапенка, І. В. Шмарова та інших науковців. Визнаючи суттєвий внесок вказаних вчених до розроблення означеної проблематики, слід все ж наголосити на існуванні вільних зон наукового пошуку, контури яких окреслюють новітні тенденції, закономірності, форми розвитку та кримінологічно значущі наслідки проституції.

Метою статті є описання та пояснення стану проституції через аналіз її кількісних та якісних показників, а також характеристики осіб, які займаються проституцією.

Аналізуючи кількісні показники проституції, слід зауважити, що наразі в Україні відсутній єдиний загальнодержавний централізований облік осіб, які практикують надання оплатних послуг сексуального характеру, незважаючи на наявність відповідної спеціальної лінії роботи підрозділів міліції громадської безпеки. Разом із тим збирання та узагальнення відповідної інформації на рівні УМВС (ГУМВС) областей, на залізницях, міста Києва та АР Крим надало можливість сформуванню статистичну картину рівня й динаміки офіційно зареєстрованої проституції. Зокрема, лише у 2012 році сукупно на обліках територіальних підрозділів МВС перебувало 43815 осіб, які хоча б один раз притягалися до відповідальності за заняття проституцією. Також певні висновки можна зро-

бити через узагальнення відомостей про кількість вчинених правопорушень, передбачених ст. 181-1 КУпАП – «Заняття проституцією». В цілому ж динаміка відтворення проституції складається несприятлива (див. діаграму 1).

Діаграма 1
Графічне зображення рівня й динаміки вчинення адміністративних правопорушень, передбачених ст. 181-1 КУпАП, (тис. правопорушень) та обліку осіб, які займаються проституцією (тис. осіб)

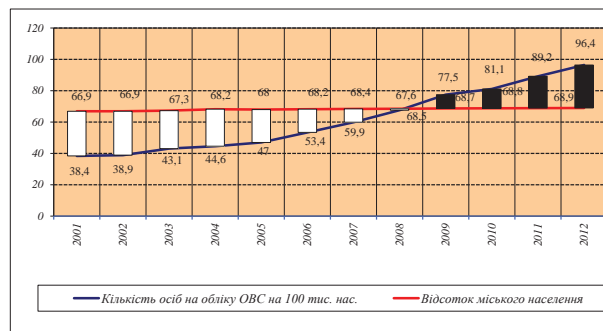

Порівняльний аналіз наведених показників демонструє сталу тенденцію до зростання кількості осіб, які займаються проституцією. При цьому, якщо до 2004 року збільшення облікового контингенту корелювало з кількістю адміністративних правопорушень, передбачених ст. 181-1 КУпАП, зі значенням близьким до 0,5, то у 2012 році це значення досягло 0,8, що свідчить про збільшення кількості осіб, які вперше притягаються до адміністративної відповідальності. Це зумовлено, по-перше, поступовим зменшенням кількості осіб, які займаються проституцією, у зв'язку з досягненням вікової межі, наближеної до 35-річного віку, адже, як засвідчує вибірковий аналіз облікової статистичної інформації та результатів соціологічних досліджень, переважна більшість таких осіб (95 %) практикують надання сексуальних послуг саме до вказаного віку. По-друге, відбувається реальний приріст осіб, які вперше починають займатися проституцією та раніше до адміністративної відповідальності не притягалися. Так, якщо таких осіб у 2002 році було менше 15 % (тобто більшість із тих, хто притягався до адміністративної відповідальності, вчиняв адміністративне правопорушення, передбачене ст. 181-1 КУпАП, не вперше та вже перебував на обліку), то на кінець 2012 року їх частка від усього облікового контингенту зросла до 75 %.

Поряд із наведеним варто також звернути увагу й на аналіз відносних показників проституції крізь призму динаміки змін у чисельності міського населення. Останній параметр доцільно брати до уваги з огляду на в цілому відоме в кримінологічній науці твердження про взаємозалежність тенденцій у проституції та урбанізації (див. діаграму 2).

Незважаючи на скорочення чисельності населення в Україні в цілому, частка міського населення постійно зростає. Зокрема, у 2012 році міське населення (31381 тис. осіб) на 2,1 % перевищувало аналогічний показник за 2001 рік (325874 тис. осіб) у співвідношенні до загальної кількості населення в Україні. Таким чином, як можна бачити, на фоні скорочення абсолютних показників кількості міського населення відбувається зростання абсолютних показників проституції, що супроводжується паралельними тенденціями щодо збільшення відносної частки міського населення по відношенню до сільського та відповідного зростання кількості осіб, які займаються проституцією в розрахунку на 100 тис. населення. Отже, маємо підтвердити зв'язок процесів поширення проституції та урбанізації в нашій державі, однак не перебільшувати його значення, обмеживши кореля-

Діаграма 2
Графічне зображення рівня динаміки осіб, які перебувають на обліку в ОВС у зв'язку із заняттям проституцією (осіб на 100 тис. населення), та динаміки змін кількості міського населення (% від загальної кількості населення в Україні)

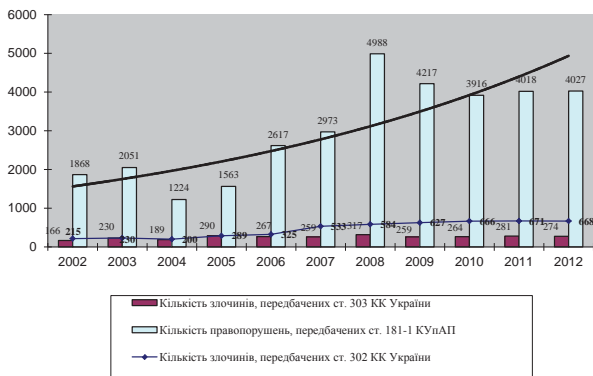
ційними залежностями. Причинні ж, обумовлюючі фактори проституції, як буде показано в третьому розділі цієї роботи, закладені в площині соціально-економічних, культурно-психологічних, організаційно-управлінських та інших суспільних протиріч. Останні ж, до речі, відіграють суттєву роль і в процесах детермінації урбанізації, через що можемо констатувати паралелізм змін двох аналізованих явищ.

Зазначені вище кількісні параметри проституції не відображають, однак, повною мірою реальний її стан за абсолютними показниками. Зокрема, в наукових дослідженнях стверджується про суттєву латентну частку проституції, яка досягає за одними підрахунками 40 %, а за іншими – 85 %. Так, за оцінками фахівців «Міжнародного альянсу з ВІЛ/СНІДу в Україні», на теренах нашої держави оплатні послуги сексуального характеру надають від 70 до 95 тис. осіб [1]. Інші ж дослідники ведуть мову про 250 тис. осіб, які займаються проституцією [2]. Дійсно, масштаби проституції зросли до таких обсягів, коли ми можемо говорити про комерційний сектор послуг інтимних послуг, інтегрований до економічного, соціального і політичного життя країни [3, с. 34–35]. При цьому встановити реальну кількість осіб, зайнятих у цьому секторі, з методологічної та етичної точки зору видається завданням достатньо проблематичним. Однак, знову ж таки, з урахуванням рівня зареєстрованих випадків зайняття проституцією є підстави вважати, що статистичні відомості ОВС є достатньо репрезентативними та відображають зріз стану проституції із достатньою повнотою ознак.

Як зазначалося вище, проституція як фонове для злочинності явище генетично пов'язана з деякими видами злочинів, серед яких, зокрема, створення або утримання місць розпусти і звідництво (ст. 302 КК України) та сутенерство або втягнення у заняття проституцією (ст. 303 КК України). Порівняння динаміки відтворення вказаних злочинів та адміністративних правопорушень виявляє такі закономірності (див. діаграму 3).

З наведеної діаграми випливає відповідність узагальненої тенденції до зростання рівнів правопорушень (в тому числі й злочинів), пов'язаних із проституцією, що підтверджується відповідними значеннями відносних показників динаміки, а саме: 1) середні темпи зростання протягом 2002-2012 років становлять: заняття проституцією (ст. 181-1 КУпАП) – 1,022; сутенерство або втягнення у заняття проституцією – 1,032; створення або утримання місць розпусти і звідництво – 1,035; 2) середні темпи приросту протягом 2002-2012 років становлять: заняття проституцією – 2,2 %; сутенерство або втягнення у заняття проституцією – 3,2 %; створення або утримання місць розпусти і звідництво – 3,5 %. Таким чином, маємо змогу зафіксувати високі значення кореляції кількісних показників адміністративних правопорушень щодо заняття

Діаграма 3
Графічне зображення рівня й динаміки адміністративних правопорушень, передбачених ст. 181-1 КУпАП, а також злочинів, передбачених ст.ст. 302 та 303 КК України

проституцією з показниками злочинів, пов'язаних із проституцією. Поряд із цим найвищий темп приросту має місце саме щодо вчинення злочинів, передбачених ст. 302 КК України, а найнижчий – щодо відповідних адміністративних правопорушень, передбачених ст. 181-1 КУпАП. Однак їх різниця не перевищує 1,1% протягом одинадцятирічного проміжку часу, що в цілому не впливає на установленість ідентичних тенденцій у відтворення всіх трьох різновидів правопорушень.

Найбільша кількість злочинів, передбачених ст. 302 КК України, у розрахунку на 100 тис. населення вчиняється у м. Києві (4,25 злочинів), АР Крим (11,7 злочинів), Запорізькій (3,1 злочини) та Тернопільській (4,82 злочини) областях. Географія поширення злочинів, передбачених ст. 303 КК України, виявляє схожу картину: найбільш несприятливими адміністративно-територіальними одиницями за вказаним критерієм виявилися Запорізька (1,3 злочин), Київська (3 злочини) області, м. Київ (1,6 злочинів), АР Крим (5,1 злочин), а також Луганська (2,9 злочини) область. Найбільш сприятливою ж ситуація в означеному контексті спостерігається у Вінницькій, Івано-Франківській, Полтавській та Харківській областях.

Звертає на себе увагу кількаразове перевищення коефіцієнту злочинної інтенсивності у розрізі вчинення злочинів, передбачених ст.ст. 302 та 303 КК України, на території АР Крим. Разом із тим такі показники виявились цілком очікуваними з огляду на наявність рекреаційних зон та курортних особливостей вказаного регіону. При цьому настільки ж очікуваним виявився і сезонний характер динаміки цих злочинів в АР Крим, пікові значення якої припадають на травень – вересень місяці, тобто на період найбільшої густоти туристичного потоку.

Здійснений нами вибірковий аналіз 420 кримінальних справ (проваджень), які були порушені за ст. 302 КК України і за якими відбувся судовий розгляд, виявив такі характеристики потерпілих від цього злочину. Абсолютна більшість потерпілих – жіночої статі. 11,2% з них – віком від 14 до 16 років, 10,5% – від 17 до 18 років, 64,7% – від 19 до 25 років, 13,6% – від 26 до 35 років. З числа неповнолітніх потерпілих 62% були учнями загальноосвітніх шкіл, 27% – професійно-технічних училищ та привітряних до них навчальних закладів, ще 11% були безпритульними. З числа повнолітніх потерпілих 74,2% були незаміжніми, 14,3% – розлученими, 11,8% – заміжніми. У 52% випадків втягнення у зайняття проституцією заміжніх жінок суб'єктами злочинів виявлялися їхні чоловіки. У 41,8% потерпілих на момент вчинення щодо них злочинів були діти.

Наведені статистичні дані надають певне уявлення про структуру проституції та засвідчують ту обставину, що фактично кожен десятий потерпілий від втягнення у зайняття

проституцією є неповнолітнім. Аналогічні дані наводяться й у результатах дослідження, проведеного Українським інститутом соціальних досліджень: серед жінок, які займаються наданням сексуальних послуг у комерційних цілях, 11% становили діти віком від 12 до 15 років й 20% – віком від 16 до 17 років [4]. З числа неповнолітніх потерпілих від втягнення у зайняття проституцією кожна десята дитина безпритульна. У зв'язку з цим окреслюється й зв'язок дитячої проституції з проблемою безпритульності. На цій же проблемі акцентують увагу й фахівці Дитячого фонду ООН (UNICEF), ідентифікуючи бездомних дітей з групою ризику втягнення в заняття проституцією. Також за результатами проведеного UNICEF спільно із Центром соціальних експертиз Інституту соціології НАН України опитування дітей віком від 14 до 18 років було встановлено, що 11% показували своє голе тіло; 10,4% дозволяли торкнутися до оголених частин свого тіла (ощупати себе); 7,8% займалися сексом за певну плату (курсив наш – Д. Н.); 3,2% погоджувалися сфотографуватися або знятися у фільмі в оголеному вигляді [5]. Таким чином, і дитяча проституція, і безпритульність виявляють спільні інституційні площини дотику в аспекті загальної соціодинаміки в нашій країні.

Певні корективи до характеристики структури проституції вносять і результати всеукраїнського опитування осіб, які займаються проституцією, проведеного у 2009 році Київським міжнародним інститутом соціології. Згідно із цим дослідженням 56% опитаних жінок не працюють і не навчаються; 31% – мають роботу (із них 12% працюють на постійній основі, а в 19% – випадковій заробітці); 8% – студентки вузів, 3% – технікумів, 2% – учениці професійно-технічних навчальних закладів, 0,3% – учениці загальноосвітніх шкіл. При цьому 73% із вказаного контингенту осіб почали займатися проституцією через гіпертрофовану систему оплати праці в більшості організацій України; 61% сподівається заробити грошей та покинути це заняття; 30% працюють вимушено. У 83% випадків «послугами» повій користуються молоді чоловіки віком до 30 років, серед яких кожний п'ятий – віком до 20 років. Кожний третій із них вже користувався послугами повій у віці до 18 років. Серед клієнтів повій – 60% одружених чоловіків [2].

Окремо слід звернути увагу на зв'язок проституції та наркотизації. Так, за даними дослідження деяких вчених, 9 з 10 повій мають досвід немедичного вживання наркотичних засобів чи психотропних речовин [6; 7]. На нашу думку, це твердження є перебільшенням, хоча в цілому постановка проблеми в означеному ракурсі не позбавлена підстав. Зокрема, вказану оцінку питомої ваги тих, хто вживає наркотичні засоби, можливо поширити лише на окремі типи осіб, які займаються проституцією. Так, у кримінологічній науці однією з підстав поділу останніх є місце пошуку клієнтів, за яким повії поділяються на наступні типи: а) ті, хто «працює» в ресторанах, готелях, клубах (так звані «елітні», «вір-ескорт»); б) ті, хто «працює» за викликом (так звані «індивідуалки»); в) особи, які надають інтимні послуги на вокзалах, автошляхах (так звані «путани»); г) особи, які виїжджають за кордон на постійне чи тривале проживання для зайняття проституцією [8, с. 21] або стають жертвами торгівлі людьми та сексуальної експлуатації. Звичайно, не всі з наведених груп осіб, з огляду на особливості в організації діяльності щодо надання оплатних інтимних послуг та індивідуальні особистісні якості, допускають немедичне вживання наркотичних засобів. Як засвідчило проведене нами опитування 385 працівників підрозділів карного розшуку та 400 дільничних інспекторів міліції у Донецькій, Кіровоградській, Харківській, Херсонській, Івано-Франківській областях та АР Крим, вживання наркотичних засобів притаманне здебільшого для маргінальних прошарків повій, тобто осіб, які належать переважно до третьої, рідше – першої групи, тобто для «путан» та «елітних» повій. Їх приблизна частка у структурі повій складає 40% та 25% відповідно. У зв'язку з цим, визнаючи в цілому зв'язок про-

ституції з наркотизацією, перебільшенням, на нашу думку, є абсолютизування цього зв'язку та зведення його до майже стовідсоткової кореляції.

Варто зазначити, що, як і будь-яке соціальне явище, проституція характеризується певним динамізмом та адаптивністю до новітніх умов відтворення. У зв'язку з цим слід вказати на появу в Україні нового типу осіб, які займаються проституцією, – так званих «повій на вихідні» або «independent sex-escort». Їхня діяльність специфікується лише на наданнях виїзних закордонних оплатних інтимних послуг під час вихідних чи святкових днів. Як засвідчив проведений нами контент-аналіз інтернет-ресурсів (248 російськомовних сайтів, персональних сторінок у соціальних мережах і ще 86 англомовних інтернет-ресурсів з українським доменом), а також дистанційне фокус-інтерв'ю зі 150 особами, які підтверджували можливість короткострокового виїзду закордон для надання послуг інтимного характеру, більшість осіб вказаної категорії постійно проживають на території України, навчаються у вищих навчальних закладах (101 особа, або близько 67%) або працюють (40 осіб, або близько 27%). 9 осіб (6%) з опитаних вказали, що не навчаються та не працюють. 91,3% респондентів (137 осіб), згідно з наданими ними відповідями, мали вік 19–23 роки. Ще 7,3% респондентів (11 осіб) – 24–25 років, а 1,4% (2 особи) – 26–27 років.

Щодо кримінологічних аспектів діяльності вказаної категорії осіб з надання послуг інтимного характеру за кордоном слід зауважити, що вони належать до групи віктимного ризику в розрізі високої потенційної вірогідності стати жертвою торгівлі людьми. Разом із тим такі особи відмовляються від особистої зустрічі на території України, через що застосування відносно них широкого арсеналу заходів індивідуальної профілактики виявляється досить складним завданням.

Окремою проблемою в аспекті порушеної проблематики є інтенсифікація чоловічої проституції в нашій державі, показники якої абсолютно не знаходять свого відображення в офіційних звітних документах ОВС. Щодо жодного чоловіка не складено протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 181-1 КУпАП, і жоден чоловік не фігурував як потерпілий у справах про сутенерство або втягнення у заняття проституцією. Разом із тим аналіз інтернет-простору виявляє достатньо широкий чоловічий сектор у структурі секс-індустрії. Звичайно, виявити конкретизовані кількісні показники вказаного явища на даному етапі кримінологічної практики виявляється неможливим. Однак проведене нами дослідження на основі контент-аналізу інтернет-ресурсів з українським доменом та відповідним тематичним спрямуванням, а також фокус-інтерв'ю технічних працівників залізничних та автотранспортних вокзалів (54 прибиральника та 35 контролерів туалетів) міст Києва, Кіровограда, Харкова, Херсона та Сімферополя дають підстави для виділення таких типів чоловіків з числа тих, хто займається проституцією:

1) маргінали (так звані «туалетні повії») – чоловіки віком 30–40 років, які займаються бродяжництвом, або приїжджі, які опинилися в скрутних життєвих умовах без засобів до існування. Зазвичай надають гомосексуальні

інтимні послуги на території вокзалів чи громадських туалетів – їх підсобних приміщеннях – за домовленістю з контролерами останніх;

2) військовослужбовці строкової служби, для яких характерним є гомосексуальні статеві зносини з особами як з числа військовослужбовців, так і з цивільними особами. Основним мотивом такої поведінки є отримання майнової вигоди (в тому числі й у формі звільнення від майнових обов'язків) або сприяння у вирішенні проблем по службі (отримання звільнення, укріплення дисциплінарного проступку тощо);

3) особи за викликом – такі особи, які по аналогії з представниками жіночої проституції, надають інтимні послуги (як гетеросексуального, так і гомосексуального характеру) в індивідуальному порядку через поширення «рекламної» інформації у мережі Інтернет;

4) ті, хто поширюють пропозицію відповідних послуг у ресторанах, готелях. Такі особи мають так звану «прописку», що за змістом відповідає ідентичному терміну, властивому для професійного злочинного середовища та означає прив'язку проституційної діяльності до конкретного розважального закладу чи готелю;

5) ті, хто надають послуги інтимного характеру у прив'язці до постійного місця розпусу. В якості останніх зазвичай виступають орендовані квартири з певною кількістю технічного обслуговуючого персоналу, включаючи водіїв.

В цілому ж чоловіки, які займаються проституцією, також характеризуються підвищеною віктимністю з тими ризиками, які властиві жіночій віктимності. Поряд із цим організація постійної діяльності таких осіб також потребує своєрідного прикриття, гарантії у сфері конкуренції всередині середовища секс-бізнесу, тобто присутності сутенера, організації та утримання місць розпусу тощо. Іншими словами, цей різновид проституції має ті ж грані дотику зі злочинністю, що і жіноча проституція. Однак, незважаючи на це, чоловіча проституція поки що залишається поза сферою практичної діяльності суб'єктів протидії злочинності. Хоча і слід визнати, що її гіпотетичні обсяги у порівнянні з жіночим сектором не такі значні. Тим не менш, вважаємо, саме на цій стадії розвитку цього ганебного асоціального явища йому має бути приділена пильна кримінологічна увага та вжитий необхідний комплекс кримінально-превентивних й віктимологічних заходів.

Таким чином, надана кримінологічна характеристика проституції засвідчує її надвисокий рівень, несприятливу динаміку й структуру. До орбіти цього виду девіантних соціальних практик потрапляють переважно найменш соціально захищені верстви населення, в тому числі й діти. У зв'язку з цим проблема проституції ставить на порядок денний необхідність вирішення фундаментальних суспільних протиріч, серед яких чільне місце належить конфліктам у сімейному середовищі взагалі та насильству в сім'ї, зокрема, а також алкоголізації, наркотизації, нелегальній міграції, торгівлі людьми тощо. Водночас сформована інформаційна модель стану проституції, яка, звичайно, не претендує на абсолютну повноту, сподіваємось, здатна забезпечити можливість подальшого вироблення комплексних заходів стримування її відтворення та пов'язаних із нею криміногенних ефектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Печальная статистика: в Украине насчитали 70 тыс. проститутки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mirvat.org/2011/12/26/%D>.
2. Овчаров О. В. Проблеми негативного впливу проституції на безпеку життєдіяльності в Україні та пропозиції по їх подоланню / О. Овчаров, Є. О. Овчаров [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/nvb/2009_53/ovcharov.pdf.
3. Варивода В. В. Адміністративно-правова протидія проституції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. В. Варивода. – К., 2005. – 236 с.
4. ООН хвилює українська дитяча проституція // Українська правда. – 22 березня 2007 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/articles/2007/03/22/3219491/>.
5. Комплексна оцінка масштабів продажу дітей, дитячої проституції та порнографії в Україні (за результатами дослідження UNICEF) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unicef.org/ukraine/ukr/media_13864.html.
6. Наркоманія – чума ХХІ століття. Інформаційний показник ДОНМБ / Укл. Н. П. Король, 2010. – Вип. 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://medlib.dp.gov.ua/Покажчик.doc>.